

שמעתא למיקתא

גליון קל"ד / פ'ר' תצוה – זכור - פורים / ה'תשע"ג
 קהילת "חניכי הישיבות", רמות ב'

המוסר מתנות לאבינונים ע"י שליח, האם צריך לברר שקיים שליחותו

א. מצות מתנות לאבינונים ומשלוח מנות. ב. למוסר ע"י שליח. ג. חזקה שליח עושה שליחותו. ד. מצוות פורים מדרבנן או מדברי קבלה. ה. חזקה שליח עושה שליחותו במצוות פורים.

א. מצות מתנות לאבינונים ומשלוח מנות

כתב **השו"ע** (סי' תרצד ס"ד ע"ד) מצוה לתת מתנות לאבינונים בפורים, שתי מתנות ולשני עניים, וכל המרבה הרי זה משובח. וע"י **ביאור הלכה** (ד"ה לשני) שמצוות דוקא בשני פורים.

וכתב **התעוררות בשבועה** (סי' תת) לכיון שעיקר טעם מצות מתנות לאבינונים הוא כדי שיהיה לו במה לשמוח בפורים, אי"כ כל שלא הגיע לידו בפורים לא קיים בו תשובה, וע"י **בית"ס** (יו"ד סי' קיב ד"ה ויעיין) שכתב גם כן דהוא משום שמחה, **במהרי"א** (סי' רה) כתב שאם אינו לעני בפורים יצא אפילו אם לא הגיע לידו עד אחרי פורים. וביאר **בשרגא המאיר** (ח"ג ק"מ) דמייירי באופן שהודיעו לעני. וכן דעת **הגר"ש זצ"ל** (אשרי האישי פאות א"ד) דאם יש לו כסף עבור עני ואינו פוגש אותו ביום הפורים, יכול לזכות לעני את הכסף ע"י שליח, אלא שזה רק אם מודיעים לעני ביום הפורים שמזכיק לו וע"י עוד **בשי"ח יצחק** (סי' ששע).

וכמו כן מצוה ביום זה לשלוח מנות איש לרעהו, כדתיב "ומשלוח מנות איש לרעהו". ומצוה ב' מנות לאדם אחד, וכתב **השו"ע** (סי' תרצה ט"ו) דכל המרבה הרי זה משובח. [והוסיף **המ"ב** (סי' תרצד ס"ק) שש"מ מוטב להרבות במת"לא מלהרבות בסעודתו ובשלוח מנות].

ב. למוסר ע"י שליח

וכתב **המ"ב** (סי' תרצה ס"ק) ע"פ **בבב"ז** (סי' ט) דאפשר דיש לשלחם דוקא ע"י שליח כלישנה דקרא. ומלושנו משמע שיש להסתפק אם יוצא ד"ח או לא. אולם ע"י **בניני ציון** (שם) שכתב דלפי ב' טעמים שלוחו מנות (להראות חבה וראות או שיהיה לשני צרכי סעודה) שייכים גם בנותן הוא בעצמו ליד חבירו לכן יוצא גם בנתינה ומה דכתיב טובו שליחות הוא להורות דבשלוח לבד יצא אפילו אין חבירו רוצה לקבל ולכן לא הזכירו מוספיקים איסור נתינה ומכ"מ אולי לכתחלה טוב יותר לשלוח מנות ע"י אחר. וע"י **במבאר דברייה** א"כ לדידיה אין הדבר לעיכובא. וע"י **ב"א בוטשאטש** (שם) שפסק דא"צ שליחות דוקא, וכן פסקו **הכה"ח** (אות מט) ו**החזו"א** (ע"י"ג והנהגות). ו**במקור חיים** (סי' תרצג) פסק דמשלוח מנות מצוה בשלוחו יותר מבו ואפי' במתנות לאבינונים דפרסום הס' עדיף.

ועיניין **בר"א** (פסקי טורבה סי' קמח) שיצא להמשה לטוב אם מהני שלוחם ע"י קטן, דהא אין שליחות לקטן. ו**התח"ס** השיב דאילו היתה המצוה לתת מנות בעצמו משאז אזי"ל מהני דמהני שלוחו הוא רק מדין שלוחו כמותו, לא כן עתה שאין המצוה כלל לתת בעצמו כ"א לשלוח אי"צ לזה דין שליחות. וכ"כ **במקור חיים** (סי' תרצה) דמותר לשלוח ע"י קטן, וכן הביא **בבית ש"ח** (סי' תרצה). וע"י **בב"א היטב** (סי' תרצה ס"ק) שמתפקט אם מהני לשלוח לפני פורים, ו**בערוה"ש** (אות יז) כת' דבעינן משלוח"מ בפורים עצמם, וכן דעת **התורה השלמה** (שאלה חפ). ועיניין **סי' ס"ה** (דעת תורה ש"ס) וע"י עוד **בפמ"ג** (סי' תרצה א"א סי' א).

ויש לדון כששולח משלוח מנות או נותן מתנות לאבינונים ע"י שליח, האם אמרינן במצוות אלו **חזקה שליח עושה שליחותו**, ואז אינו חייב לברר אם אכן קיים שליחותו, או דילמא לא אמרינן חזקה זו וחייב לברר [ואף כשמסר מתנות לאבינונים לגבאי צדקה יש לדון בזה, די"ל לברר דבעינן עימסור לעני בו ביום כ"ל עליו לברר שעשה שליחותו, וע"י לקמן].

ג. חזקה שליח עושה שליחותו

והנה נחלקו האמראים בשי"ס **עירובין** (לא: ג"ב) דעת רב נחמן בשל תורה אין חזקה שליח עושה שליחותו בשל סופרים חזקה שליח עושה שליחותו ו**פרש"י** שבדרבנן סמכין חזקה שליח, דאי נמי לא עביד, דא חמיר איסורא, ע"כ. ורב ששת אמר אחד זה ואחד זה חזקה שליח עושה שליחותו.

וע"י **ברמב"ם** (תרומות פ"ד ה"ו) שפסק כ"ח דאם מנהי אלא בדרבנן. וכן הוא **במהרי"ם קורקוס** (שם), **בשו"ע** (יו"ד סי' שלא ס"ע לד), **במחנה אפרים** (שולחן סי' כא) ו**בבב"ז** (ה"א ע"ב סי' ו) וכת' **המ"א** (סי' תת) שש"מ אם נודע שעשה השליחות בכלל אף שלא נודע הפרטים אמרינן חזקה שליח עושה שליחותו.

אולם **הטור** (יו"ד סי' שלא) פסק לחלק דבר ב' דא"י מהני היכא שיש מכשול להמשלוח אם לא יעשה שליחותו והוא יחשוב שעשה שליחותו כגון הכא סומכין על החזקה דעשה שליחותו וכשידעין שעשה שליחותו ורק שפסק שמא שינה לכוי"ע אמרינן דודאי לא שינה. וכן הביא **הרמ"א** (שם סי' לד) בשם י"א ואמר **המג"ש** (תרומות פ"ד ה"ו) ו**הג"א** (שם אות ט) תמחו לעילה. אבל **המ"ב** (סי' תת ס"ק ה) הביא דעת הטור והרמ"א בשם יש אומרים. ו**בערוה"ש** (ח"מ סי' קכפ סוף אות ט) כתב דהרבה מרביתנו ס"ל כהטור. ועיניין **במ"א** (סי' תת ס"ק ה), **בחזו"א** (ממשרות סי' ז ס"ק ט), **בחלקת יעקב** (ח"א סי' קד) ו**בערוה"ש** (ורע"י סי' סג אות ט). וע"י עוד **בתשו"י מ"י** (קנין סי' כ) הובא **בדרכ"מ** (ח"מ סי' רס"ג) ו**בערוה"ש** (ח"מ סי' סג אות ט) דלענין ממונ לא מהני חזקה זו וק"ל להלכה כר"י בדנין.

וביאר **בשיטה מקובצת** (נ"ר י"ב ד"ה אמאי) דחזקה שליח עושה שליחותו אינו כרוב גמור אלא כמחצה על מחצה ולהכי בשל תורה הוי ספקא דא"י לחומרא, ובשל סופרים אמרינן ספקא דרבנן ולקולא. ו**הפמ"ג** (שושנת המקיים כלל י"ב) כתב דהיינו משהו דהוי רוב החילוק במעשה רובו כבחי"א לא מהני מדרבנן, ומ"מ בדרבנן לא גזרו. וכן נקט **המהרי"ט אלגאזי** (ספר הלכות יושב בבורות פ"י סי' יט ד"ה והנה היתוס), וכן נ"ר **המ"ש** (סי' ט סוף כל דה), עיניין **בפמ"ג** (סי' כ) ו**הבב"א** (סי' כה ס"ק א) ו**הרע"א** (סי' קס). ולפי"ז לכאורה כיון שמצות פורים אינם אלא מדרבנן יכול למוסר על השלוח ואינו חייב לברר אם קיים שליחותו.

ד. מצוות פורים מדרבנן או מדברי קבלה

אלא שענין י"ב שדיני פורים חשובים כמצוה מדרבנן אינו מילתא בפטישא, דהרי מצוות אלו הם מדברי כמ"ש **השל"ח** (נר מצוה מה"ס מגילה אות א) ו**הטור** **אבן** (מגילה ה' ד"ה חזקה), וא"כ אמר שדינן כדברי תורה. וע"י בגליון קל"ד ע"ה אם איכא חילוק ק"י קריאת המגילה של היום והלילה ולענין זה. וע"י **ברש"י** (ביק"ב ב' ד"ה דברי קבלה) שכתב שדברי קבלה היינו נביאים וכתובים. וע"י **בחות יאיר** (סי' ט ד"ה ואפי' נתלה מה שהקשה עליו) ו**במהרי"א** (דברי נביאים פ"א).

ובאמת כבר נחלקו בו הראשונים, דעת **הר"ז** (מגילה ד' ברי"ף לפני ד"ה ולפי) שפורים דברי קבלה, וכדברי תורה דמו. וכן נקט **המאירי** (מגילה י"ט: ויש שוטה קטן). וכ"כ **הכלבו** (וכן מה' דאגון מותר בבשר ויין דלא אתי עשה דחיד דאבלות ודחי עשה דרביש דאורייתא לשמוח בפורים דדברי קבלה נינהו כדברי תורה. וכן **הב"י** (סי' תקנ"ד ד"ה וכתב הרמב"ן) הביא בשם ר"ת לענין צום של ט' בשם דברי קבלה כדברי תורה נינהו. ו**נרמב"ם** (י"ט) כת' שיהיה שותק חכמים ונביאים שעמדו אחר משה רבינו הוא מדרבנן. וע"י **ברמב"ז** (ש"ש ב' ע"ב ז' ודפוס פרנקל ע"מ פ) שחילק בין מה שיתקנו הנביאים ולא נכתב במקרא בנובאה הוא מדבריהם, אבל מה שכתב בשב"א בדר"ך המגילה כגון שמוזיירין לך עשה דבר תורה הוא והם גמרא בי"ד מינין. וע"י **במגילת אסתר ובמגילת טבא**. ועינין עוד בזה **בבב"ז** (מגילה פ"ג ה"ו).
 אולם **הר"ן** (תפנית ז') הביא דברי הר"ז ודחה דבריו, ומסיק לדל מקרי דברי קבלה אלא מה שנאמר ע"פ נביא. ומגילת אסתר ודולתה מוז כתב **הריטב"א** (מגילה ה' ד"ה גופא ור"ה י"ט ד"ה ופרקינן, וע"י בשבועות י"ח ד"ה ת"ר) דלא רק קריאת המגילה דרבנן, אלא כל דברי קבלה כשל דבריהם המה ולקולא. וכן משמע **המטות** (סי' תרפ"ג) שקריאת המגילה אינה אלד מדרבנן. וע"י **ברמב"ם** (פ"א ה"א) שכת' שקריאת המגילה היא מ"ע מדברי סופרים, אלא שדרכו של הרמב"ם לקרוא כך אפי' לדבר שדיני כדן תורה, כמבואר בדבריו בפרשים, שרש ב'. ואלו הם דבריו בשרש א' שכתב שמגילה היא מדרבנן. וע"י **בניני שלמה** (סי' תת) בזה. וע"י עוד **בתורת חסד** (סי' לח אות סוף אות ה) ו**בשד"ח** (אות פ'א שנתה מ"ה חלילית כלל כח).

ולענין הלכה מצונו דברים סותרים, דהנה **הרמ"א** (סי' תרפ"ו ס"ג ע"ב) פסק דאין שום מצוה דא"י נדחית מפני מקרא מגילה, וביאר **המ"ב** (סי' יא) דהיינו טעמא כי ס"ל להרמ"א דמגילה היא מדרבנן. וכן פסק **הב"ח** (סי' תרפ"ו אות א) דמגילת דרבנן היא. ו**התת"ל** (ו' ה"ה ויחידשי"ה ד"ה גאולה) כתב שקריאת המגילה ושומחה ומשתה דברי קבלה ודרבנן. וכן פסק **בערוה"ש** (יו"ד סי' קא אות ק) שפסק דברי קבלה לקולא. אולם ע"י מש"כ בזה חלק אג"מ סי' ט"ו ש"ד"ק ב"ד, וע"י עוד לקמן). ומבואר דדברי קבלה דתופקס כשאר דינים דרבנן.
 ומאידך גיסא מצונו **בשו"ע** (סי' תרפ"ו ס"ג ע"ב) שפסק כהלכה הנ"ל. וכן **הט"א** (סי' תרפ"ו ס"ק א) נקט שהמגילה היא כדא"י דדברי קבלה דברי תורה. וכן דעת **הטורי אבן** (ד' ד"ה כגון ויעיין) משום שהמגילה אמרה ברוח הקודש, אלא דסותר דברי עצמו **בשא"ג** (סי' ז' ויש לו להביא). ולכאורה צ"ע דהרי מבואר לעיל שלדעת **הרמ"א** ודעימיה מגילה דינה כדרבנן, וא"כ אמאי שתיק ליה להשו"ע הנ"ל ולא פליג עליו. ודענין **במ"ב** בסי' תרצ"ב (סי' ק"ט) שכתב שם הפמ"ג א דספק אם קרא את המגילה אפשר דלא אמרינן בזה ספקא דרבנן לקולא משום דהוא דברי קבלה דהוי כדברי תורה. ו**בשעה"ש** בסי' תרפ"ח (אות ט) צ"ר שתיקוף מדבריהם ודא וספקו לקולא. ו**במ"ב** בסי' תרפ"ח (סי' ה) כתב לענין קטן דאין חזקה יוכל להוציא גדול כי הוא תרי דרבנן, ולכאורה תיפק ליה דאנינו מוציא לו מגילה הוי כדאורייתא והוא רק מחויב מדרבנן בתורת חינוך. וע"י **ברמב"ם** (מגילה פ"א ה"א) פסק שעייירת המסופקות קורין ביום י"ד ובט"ו. וכן פסק **השו"ע** (סי' תתפ"ט ע"ד). וביאר **הפמ"ג** (ע"י ח"א אות ה') שלפי הרמב"ם קריאת קולא יומיים משום דספק דברי קבלה לחומרא. וצ"ע"מ מהמ"מ הנ"ל המובא במ"ב].

וע"כ לומר דאם אין נימא דדברי קבלה כדברי תורה, לא לכל ענין דרבנן, והיכר קבלה לחומרא. ע"י ויצא **מהאיתר**. ע"י ויצא **מהאיתר** (ח"מ סי' עג אות א) וכת' שהוכיח **מהט"ו** (סי' תקנ"ד ס"ק ד) דד"ק כד"ת ואעפ"כ נקט דספקו מותר. וצ"ע. ועכ"פ מבואר דלמעשה מצד המ"ב דספק דברי קבלה לחומרא. וע"י עוד **בתורת חסד** (א"ח סי' ח אות ח), **בדעת תורה** (סי' תרפ"ו ס"ג ע"ב) ועוד].
ה. חזקה שליח עושה שליחותו במצוות פורים
 נחזור למה אם מהני חזקה דשליח עושה שליחות במצוות פורים, והנה מבואר לעיל דמהני חזקה זו רק בדרבנן, וא"י נימא דדברי קבלה כדברי תורה כמו שמצד המ"ב (בפרט לדעת השטה מקובצת שמדין פסק דא"י לחומרא לא סמכין לה חזקה זו), י"ל דלא סמכין על חזקה זו, וע"י השולח משלוח מנות או מתנות לאבינונים ע"י שליח לברר דאכן השליח קיים שליחותו. ושוב שמחתי לראות שכבר קדמני בזה **באחיז"ע** (ח"ג סי' ע"ג) שפסק דהחמיר. [ועיניין ש"א (אות ג ד"ה ולפי א"פ) שכת' דיש להעיר כיון דידוע השליח שלא יסמוך עליו המשלח ע"פ מדבריהם, שוב הדר דין דהיכא דאין המשלח עושה איסור על ידו ל"א חזקה שע"ש מהי"ת ויש לחלק].
 אלא דשוב העירוינו דכבר **הגר"ש זצ"ל** (הא"ף ד' שלמה א"ח סי' שפ) כתב דאף דמשלוח מנות הוי מדרבי קבלה והם כדברי תורה, אם השליח חוזר ואומר שעשה שליחותו נאמן, דע"א נאמן באיסורי, ואף אם לא חזר ואמר, כיון דהוי מלתא דעבידא לאיגלווי ובוה ודאי מהני חזקה זו, ע"כ.

מיהו אף **הגר"ש** אכתי יש להשתדל לענין מתנות לאבינונים הרבה מקיימים מצוה זו ע"י האוספים לצרכים, או ע"י קופות הצדקה שבכל אתר ואתר, ואין הדבר עשוי להתגלות אם מסרו את הכספים בו ביום כדן.
 אולם אפשר דבגוונא שנותן ע"י קופת צדקה כזו, יש למוך על הא דאמרנו ל"א בכמה מקומות, כגון **בשו"ע** (פ"ב סי' א סי' ק"ד ע"ב), **ברמ"א** (סי' ק"ד ע"ב) ו**בבב"ז** (סי' ק"ד ע"ב), ד"ל מרע לאומנותיהו", דהרי אם יתברר שלא עושים שליחותם כדבעי לא יתרע על ידם, בפרט היכן שהשליחים מקבלים שכר עבור טרחתם י"ל חזקה זו. וע"י **בית שלמה** (א"ח סי' ע"ג) שכתב דדוקא כשביאים אנו להוציא הדבר מחזקת איסור ע"י חזקה זו לא סמכין בדא"י, אבל בלא"ה סמכין בו של תורה. והביאו **השד"ח** (ח"מ סי' תתפ"ח ב"א ק"ב). אולם **הגר"ש זצ"ל** כתב דהוי חזקה זו אף אם מנהי חזקה יוכל כי הוא תרי דרבנן, ולכאורה תיפק ליה דאנינו מוציא לו מגילה הוי כדאורייתא והוא רק מחויב מדרבנן דלפי שהוא מן הדין מחויב לקיים ע"י עליו חיובו ממונ, משא"כ בשלוח סתם שהוא רק משום באי"ת ישראל לא יעשו עולה, וצ"ע. ע"כ.

ו. חזקה שליח עושה שליחותו במצוות פורים

נחזור למה אם מהני חזקה דשליח עושה שליחות במצוות פורים, והנה מבואר לעיל דמהני חזקה זו רק בדרבנן, וא"י נימא דדברי קבלה כדברי תורה כמו שמצד המ"ב (בפרט לדעת השטה מקובצת שמדין פסק דא"י לחומרא לא סמכין לה חזקה זו), י"ל דלא סמכין על חזקה זו, וע"י השולח משלוח מנות או מתנות לאבינונים ע"י שליח לברר דאכן השליח קיים שליחותו. ושוב שמחתי לראות שכבר קדמני בזה **באחיז"ע** (ח"ג סי' ע"ג) שפסק דהחמיר. [ועיניין ש"א (אות ג ד"ה ולפי א"פ) שכת' דיש להעיר כיון דידוע השליח שלא יסמוך עליו המשלח ע"פ מדבריהם, שוב הדר דין דהיכא דאין המשלח עושה איסור על ידו ל"א חזקה שע"ש מהי"ת ויש לחלק].
 אלא דשוב העירוינו דכבר **הגר"ש זצ"ל** (הא"ף ד' שלמה א"ח סי' שפ) כתב דאף דמשלוח מנות הוי מדרבי קבלה והם כדברי תורה, אם השליח חוזר ואומר שעשה שליחותו נאמן, דע"א נאמן באיסורי, ואף אם לא חזר ואמר, כיון דהוי מלתא דעבידא לאיגלווי ובוה ודאי מהני חזקה זו, ע"כ.

מיהו אף **הגר"ש** אכתי יש להשתדל לענין מתנות לאבינונים הרבה מקיימים מצוה זו ע"י האוספים לצרכים, או ע"י קופות הצדקה שבכל אתר ואתר, ואין הדבר עשוי להתגלות אם מסרו את הכספים בו ביום כדן.
 אולם אפשר דבגוונא שנותן ע"י קופת צדקה כזו, יש למוך על הא דאמרנו ל"א בכמה מקומות, כגון **בשו"ע** (פ"ב סי' א סי' ק"ד ע"ב), **ברמ"א** (סי' ק"ד ע"ב) ו**בבב"ז** (סי' ק"ד ע"ב), ד"ל מרע לאומנותיהו", דהרי אם יתברר שלא עושים שליחותם כדבעי לא יתרע על ידם, בפרט היכן שהשליחים מקבלים שכר עבור טרחתם י"ל חזקה זו. וע"י **בית שלמה** (א"ח סי' ע"ג) שכתב דדוקא כשביאים אנו להוציא הדבר מחזקת איסור ע"י חזקה זו לא סמכין בדא"י, אבל בלא"ה סמכין בו של תורה. והביאו **השד"ח** (ח"מ סי' תתפ"ח ב"א ק"ב). אולם **הגר"ש זצ"ל** כתב דהוי חזקה זו אף אם מנהי חזקה יוכל כי הוא תרי דרבנן, ולכאורה תיפק ליה דאנינו מוציא לו מגילה הוי כדאורייתא והוא רק מחויב מדרבנן דלפי שהוא מן הדין מחויב לקיים ע"י עליו חיובו ממונ, משא"כ בשלוח סתם שהוא רק משום באי"ת ישראל לא יעשו עולה, וצ"ע. ע"כ.

ז. חזקה שליח עושה שליחותו במצוות פורים

נחזור למה אם מהני חזקה דשליח עושה שליחות במצוות פורים, והנה מבואר לעיל דמהני חזקה זו רק בדרבנן, וא"י נימא דדברי קבלה כדברי תורה כמו שמצד המ"ב (בפרט לדעת השטה מקובצת שמדין פסק דא"י לחומרא לא סמכין לה חזקה זו), י"ל דלא סמכין על חזקה זו, וע"י השולח משלוח מנות או מתנות לאבינונים ע"י שליח לברר דאכן השליח קיים שליחותו. ושוב שמחתי לראות שכבר קדמני בזה **באחיז"ע** (ח"ג סי' ע"ג) שפסק דהחמיר. [ועיניין ש"א (אות ג ד"ה ולפי א"פ) שכת' דיש להעיר כיון דידוע השליח שלא יסמוך עליו המשלח ע"פ מדבריהם, שוב הדר דין דהיכא דאין המשלח עושה איסור על ידו ל"א חזקה שע"ש מהי"ת ויש לחלק].
 אלא דשוב העירוינו דכבר **הגר"ש זצ"ל** (הא"ף ד' שלמה א"ח סי' שפ) כתב דאף דמשלוח מנות הוי מדרבי קבלה והם כדברי תורה, אם השליח חוזר ואומר שעשה שליחותו נאמן, דע"א נאמן באיסורי, ואף אם לא חזר ואמר, כיון דהוי מלתא דעבידא לאיגלווי ובוה ודאי מהני חזקה זו, ע"כ.

ח. חזקה שליח עושה שליחותו במצוות פורים

נחזור למה אם מהני חזקה דשליח עושה שליחות במצוות פורים, והנה מבואר לעיל דמהני חזקה זו רק בדרבנן, וא"י נימא דדברי קבלה כדברי תורה כמו שמצד המ"ב (בפרט לדעת השטה מקובצת שמדין פסק דא"י לחומרא לא סמכין לה חזקה זו), י"ל דלא סמכין על חזקה זו, וע"י השולח משלוח מנות או מתנות לאבינונים ע"י שליח לברר דאכן השליח קיים שליחותו. ושוב שמחתי לראות שכבר קדמני בזה **באחיז"ע** (ח"ג סי' ע"ג) שפסק דהחמיר. [ועיניין ש"א (אות ג ד"ה ולפי א"פ) שכת' דיש להעיר כיון דידוע השליח שלא יסמוך עליו המשלח ע"פ מדבריהם, שוב הדר דין דהיכא דאין המשלח עושה איסור על ידו ל"א חזקה שע"ש מהי"ת ויש לחלק].
 אלא דשוב העירוינו דכבר **הגר"ש זצ"ל** (הא"ף ד' שלמה א"ח סי' שפ) כתב דאף דמשלוח מנות הוי מדרבי קבלה והם כדברי תורה, אם השליח חוזר ואומר שעשה שליחותו נאמן, דע"א נאמן באיסורי, ואף אם לא חזר ואמר, כיון דהוי מלתא דעבידא לאיגלווי ובוה ודאי מהני חזקה זו, ע"כ.

ט. חזקה שליח עושה שליחותו במצוות פורים

נחזור למה אם מהני חזקה דשליח עושה שליחות במצוות פורים, והנה מבואר לעיל דמהני חזקה זו רק בדרבנן, וא"י נימא דדברי קבלה כדברי תורה כמו שמצד המ"ב (בפרט לדעת השטה מקובצת שמדין פסק דא"י לחומרא לא סמכין לה חזקה זו), י"ל דלא סמכין על חזקה זו, וע"י השולח משלוח מנות או מתנות לאבינונים ע"י שליח לברר דאכן השליח קיים שליחותו. ושוב שמחתי לראות שכבר קדמני בזה **באחיז"ע** (ח"ג סי' ע"ג) שפסק דהחמיר. [ועיניין ש"א (אות ג ד"ה ולפי א"פ) שכת' דיש להעיר כיון דידוע השליח שלא יסמוך עליו המשלח ע"פ מדבריהם, שוב הדר דין דהיכא דאין המשלח עושה איסור על ידו ל"א חזקה שע"ש מהי"ת ויש לחלק].
 אלא דשוב העירוינו דכבר **הגר"ש זצ"ל** (הא"ף ד' שלמה א"ח סי' שפ) כתב דאף דמשלוח מנות הוי מדרבי קבלה והם כדברי תורה, אם השליח חוזר ואומר שעשה שליחותו נאמן, דע"א נאמן באיסורי, ואף אם לא חזר ואמר, כיון דהוי מלתא דעבידא לאיגלווי ובוה ודאי מהני חזקה זו, ע"כ.

י. חזקה שליח עושה שליחותו במצוות פורים

נחזור למה אם מהני חזקה דשליח עושה שליחות במצוות פורים, והנה מבואר לעיל דמהני חזקה זו רק בדרבנן, וא"י נימא דדברי קבלה כדברי תורה כמו שמצד המ"ב (בפרט לדעת השטה מקובצת שמדין פסק דא"י לחומרא לא סמכין לה חזקה זו), י"ל דלא סמכין על חזקה זו, וע"י השולח משלוח מנות או מתנות לאבינונים ע"י שליח לברר דאכן השליח קיים שליחותו. ושוב שמחתי לראות שכבר קדמני בזה **באחיז"ע** (ח"ג סי' ע"ג) שפסק דהחמיר. [ועיניין ש"א (אות ג ד"ה ולפי א"פ) שכת' דיש להעיר כיון דידוע השליח שלא יסמוך עליו המשלח ע"פ מדבריהם, שוב הדר דין דהיכא דאין המשלח עושה איסור על ידו ל"א חזקה שע"ש מהי"ת ויש לחלק].
 אלא דשוב העירוינו דכבר **הגר"ש זצ"ל** (הא"ף ד' שלמה א"ח סי' שפ) כתב דאף דמשלוח מנות הוי מדרבי קבלה והם כדברי תורה, אם השליח חוזר ואומר שעשה שליחותו נאמן, דע"א נאמן באיסורי, ואף אם לא חזר ואמר, כיון דהוי מלתא דעבידא לאיגלווי ובוה ודאי מהני חזקה זו, ע"כ.

עבודת המועדים

שבת זכור ויום הפורים

שבת זכור

י"א שפרשת זכור ופרשת פרה אדומה חייבים לקראם מדא"ר. (שו"ע סי' תרפ"ה ס"ז)

"דכתיב זכור את אשר עשה וכו' וגמרינן בגמרא דהאי זכור היינו באמירה מתוך הספר דוקא [ולא די במה שיקבע זה בלבן] וע"כ צריך הקורא לכיון להוציא כל השומעים, וגם השומעים צריכים לכיון לצאת". (משנ"י שם).

המצוה לזכור מה שעשה עמלק לישראל - שצנצנתי לזכור מה שעשה עמלק לישראל שהתחיל להגרותם גם בצאתם ממצרים בטרם נשא גוי ומלכה ידו עליהם. וכענין שכתוב ראשית גוים עמלק, ותרומתו ריש קרביא דישאל הוא עמלק. השכל אשר יריאים מהם שובעם הוד הגדולה היא עשה להם השם בצמצים, והעמלקים ברוע לבם ובמזגם הרע לא שתו לבם לכל זה ויתגרו בו והעבירו מתוך כך יריאתם הגדולה מלב שאר האומות... ועל זכירת ענינם זה נאמר זכור את אשר עשה לך עמלק בדרך בצאתכם ממצרים". (ספר החינוך מצוה ת"ג)

שורש המצוה - שכל המיצר לישראל שנאו לפני ה' - "משרשי המצוה, לתת אל לבנו שכל המיצר לישראל שנאו לפני השם ברוך הוא, וכו' לפי רעתו וערמת רוב נזקו תהיה מפלתו ורעתו, כמו שאתה מוצא בעמלק כי מפני שעשה רעה גדולה לישראל שהתחיל הוא להדיקם צונו ברוך הוא לאבר זכור מני ארץ ולרשע אחיו עד כלה". (ספר החינוך שם)

מחיי"ע עמלק ע"י מחיי"ת הרע שבתוכו - "כל איש מישראל צריך למחות חלק הרע המכונה "עמלק" שטמון בלבו". (ספר עבודת ישראל, פורשת זכור)

"יכן היא אומר מהן רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל, דבזמן הזה שאין לנו אפשרות להרוג את עמלק הגשמי, כי איננו יודעים מהיו עמלק, כיון שבא סנחריב ורבלל את העולם כ"כ במנח"ח מצוה תר"ד] אי עיקר מצות מחיי"ת עמלק בזמננו היא לעקור את כח שומתא עמלק שבקרב לבו של כל אדם ואדם". קונטרס בעניני פורים והודש אדר ע"מ (עז)

"זוה אומרו "זכור את אשר עשה לך עמלק" בלשון יחיד, שנאמר לכל יהודי ויהודי, שבכל מעשה רע שעושה הריחו מחזק את קליפת עמלק, ובכל דבר טוב שעשה הריחו משכר את קליפתו. ואמנם ידי חובת המצוה יוצאים בקריאתה פ"א בשנה, אבל היא שייכת בכל יום, שיהודי זכור את המלחמה עם עמלק בכל יום, סוף שבת ע"מ (בבצ) התפילה לפני פורים

הנה תחילת כל דבר בבוואנו לקראת יום הגדול ונשגב זה של פורים, יום שאפשר להשיג בו הרבה מעלות וקנינים ורחניים, מלבד ההנהג הנפשית בהבנת מהות האדם, שעיקרה על ידי ההבנתו במגילת אסתר והינסיס הגדולים שנעשו, תחילה כל דבר יש להקדים את התפילה והקב"ה, שנוכה לקבל את השפעות היום, והתעלות בו כראוי, וכמו שכתב הג"ח חיים ברים זצ"ל (מרבא חיים פורים פרק י') "ועל כל אלו יש להקדים להתפלל קודם ימי הפורים שנוכה לתפלת את הימים האלו כראוי, לקיים מצוותיה כיאות ולקבל את השפעת הימים מבעילא במידה גדולה טובה ומרובה, ובעיקר שנוכל לכונן באמת באמרי פינו, ושיתפנת היית לצנח ותקוותם בלא דור ודור להודיע שכל קוויך לא יבושו וכל ילמנו לצנח כל החסוים כך.

גדולי ישראל וצדיקי האגוני הרווחת היו כבר מבקשים ומתפללים על הארות החגים והמועדים הרבה זמן קודם הלפני, וכן שזיכר לקיים מצוות ה' ורצון קדשו, וגם אנו כל אחד ואחד חייבים להקדים יעסוק לכפח"ח באלו הימים בהכנה דרבה בתורה ותפילה ולאיש אשר אלה לו בודאי יענה משמא להיות כלי מוכן לקבל את השפע הגדול המושפע עלינו בימים אלו".

יודוע שיום הפורים הוא יום גדול ונשגב, יום שאפשר להשיג בו הרבה השגות ורחניות, אלא שכיון שהוא יום עמוס

